

פיתוח מערך של מדידה שוטפת עבור הוסטלים לדרי רחוב לצורך בקרה ומדידת תוצאות בחינת המצב הקיים

טל לנטו   ליאור בסרמן-נבון   הילה דולב

עריכת לשון: רויטל אביב מתוק
תרגום לאנגלית (תקציר): חני מנור
עיצוב גרפי: ענת פרקו-טולדנו

העבודה הוזמנה על ידי מינהל סיוע לבתי משפט ותקון במשרד הרווחה והביטחון החברתי
ומומנה בסיועו

מכון מאירס ג'וינט ברוקדייל
ת"ד 3886 ירושלים 9103702
טלפון: 02-6557400
brook@jdc.org | brookdale.jdc.org.il

ירושלים | אב תשפ"ב | אוגוסט 2022

תקציר

רקע

הגישה הנהוגה בישראל לשיקום דרי רחוב היא גישת הרצף הטיפולי. גישה זו מבוססת על ההנחה שדיור עצמאי הוא יכולת אישית ומיומנות שחסרה לדרי הרחוב, ושאפשר להקנות אותה. הגישה נועדה לייעל את מתן השירותים לדרי הרחוב תוך התוויית מסלול טיפול הכולל התקדמות בשלבים. בכל שלב מצבו הרפואי קליני של מקבל השירות אמור להתייבב ועליו ללמוד מיומנויות ספציפיות. שלבי הרצף הטיפולי כוללים: (1) עבודת יישוג, קליטה והערכה; (2) קליטה במקלט חירום; (3) קליטה בדיור מעבר; (4) הספקת דיור תומך; (5) מעבר לדיור בר השגה. מסמך זה מתמקד בשלב הקליטה בדיור מעבר, שבישראל נקרא – הוסטל שיקומי. לפי גישת הרצף הטיפולי, ההוסטלים הם שלב ביניים בין מסגרות החירום ובין דיור תומך ומטרתם לספק פתרונות דיור זמניים לתקופה ממושכת, לצד מתן תמיכה בדרגת אינטנסיביות משתנה.

באוגוסט 2021 פנה מינהל סיוע לבתי משפט ותקון במשרד הרווחה והביטחון החברתי למכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל בבקשה לסייע לו בביסוס והערכה של מהלך הפועל להסדרת התנהלות ההוסטלים, באמצעות פיתוח כלים לבקרה ולמידת תוצאות.

מטרה

מטרת מסמך זה היא למפות את תפיסת השיקום ואת אופן ההתנהלות של ההוסטלים לדרי רחוב הקיימים בישראל. מיפוי זה ישמש בסיס לפיתוח מודל לוגי ומערך למדידה שוטפת עבור הוסטלים שיקומיים.

שיטה

כדי למפות את התנהלות ההוסטלים לדרי רחוב הקיימים בישראל נערכו שמונה ראיונות עומק עם בעלי תפקיד המעורבים בתחום הטיפול בדרי רחוב וכן תצפית בהוסטל שיקומי לדרי רחוב. כמו כן נבחן מרכז להפעלת מסגרת הוסטל שיקומי-תעסוקתי לדרי רחוב. נוסף על כך, לשם בחינת כלים ומדדי תוצאה הנהוגים במדינות שונות, בהקשר של דרי רחוב, נסקרו ספרות מקצועית עדכנית, דוחות ומסמכי מדיניות של ארגונים בין-לאומיים ומדינות שונות ממקורות גלויים (אתרי אינטרנט, מסמכים רשמיים ופרסומים בתקשורת).

ממצאים ומסקנות

מן המחקר עולה כי לדרי רחוב המגיעים להוסטל יש מוטיבציה, גם אם ראשונית, לעשות שינוי ולשקם את חייהם. אולם, תהליך השיקום אינו משימה קלה. אוכלוסיית דרי הרחוב מאופיינת בדרך כלל בצרכים מרובים שהצטברו במשך השנים וחולשים על כל תחומי החיים. יתר על כן, זוהי אוכלוסייה שעל פי רוב אין לה עורף משפחתי וקהילה תומכת שהם גורם חשוב מאוד בכל תהליך שיקומי. עוד עולה כי דיור אינו חזות הכול. יש חשיבות רבה לפתח יכולות ומיומנויות אצל דרי הרחוב לקיום אורח חיים עצמאי,

להשגת איכות חיים ולהשתלבות בקהילה. כמו כן הציפייה כי דרי רחוב יוכלו לסיים את התהליך השיקומי בתקופת זמן קצובה ולעבור ישירות לדיור עצמאי אינה תמיד מעשית. שכן, חלק גדול מדרי הרחוב שמסיימים את תהליך השיקום בהוסטל ממשיכים להזדקק למסגרת או למעטפת תומכת שתלווה אותם בזמן שהם מסתגלים לניהול משק בית ולחיים עצמאיים. ממצאי המחקר ישמשו תשתית לבניית מערך למדידה שוטפת.

תוכן עניינים

1	1. מבוא
4	2. מטרה
4	3. שיטה
5	4. ממצאים
5	4.1 אוכלוסיית דרי הרחוב – מאפיינים וצרכים
8	4.2 שיקום דרי רחוב בהוסטלים – תוצאות רצויות
10	4.3 התהליך הטיפולי-שיקומי בהוסטלים – תשומות ותפוקות
13	4.4 הפיקוח על ההוסטלים
15	4.5 אתגרים וקשיים בשמירה על רצף הטיפול בדרי רחוב
17	5. סיכום ומסקנות
18	עוד פרסומים של המכון בנושא
19	מקורות

רשימת לוחות ותרשימים

6	לוח 1: היקף תופעת דרי הרחוב בישראל בשנת 2019
13	לוח 2: אנשי הצוות בהוסטל (לפי תנאי המכרז)
5	תרשים 1: מודל לוגי
6	תרשים 2: שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים בקרב דרי רחוב בישראל בשנת 2019